

'Not in my leisure area!'

Matkailuun ja mökkeilyyn liittyvät kaivoskiistat Suomessa

TONI EEROLA

Maankäytöllä on merkittävä rooli suomalaisissa kaivos- ja malminetsintäkiistoissa (Eerola 2022): hankkeen sijainti ympäröivän maankäytön suhteen on yksi ratkaisevista tekijöistä kaivostoiminnan ja malminetsinnän hyväksytävyydessä. Kiistaherkkiä maankäyttökonteksteja ovat matkailukohteet, luonnonsuojelu-, pohjavesi-, saamelais-, uraani-, poronhoito- ja järviolueet mökkeineen. Samalla alueella voi olla näitä useampia. Monet kaivoskiistat liittyvät vesistöihin, matkailuun ja mökkeilyyn, joita malminetsinnän tai kaivoshankkeen katsotaan uhkaavan (Lyytimäki & Peltonen 2016; Similä & Jokinen 2018; Leino & Mietinen 2020; Eerola 2022). Tällaisia kiistoja kutsutaan *'not in my leisure area'* (NIMLA) -ilmiöksi (Eerola 2015). NIMLA:ssa matkailijat, matkailuyrittäjät ja mökkeilijät vastustavat mm. malminetsintää, kaivoshankkeita ja tuulivoimaa. Ensimmäiset NIMLA-tapaukset tavattiin Pohjois-Suomessa, mutta vihreän siirtymän myötä ilmiö on levinnyt Saimaan ja Päijänteen järviolueille, ja sen merkitys on viime aikoina kasvanut (Eerola 2024). Koska NIMLA on kiinnostava ja merkittävä ilmiö suomalaisessa kaivoskeskustelussa, se ja sen rooli kaivos- ja malminetsintäkiistoissa kuvataan tässä lyhyesti. Aiheesta on kansainvälinen vertaisarvioitu artikkeli tarkastuksessa (Eerola 2025).

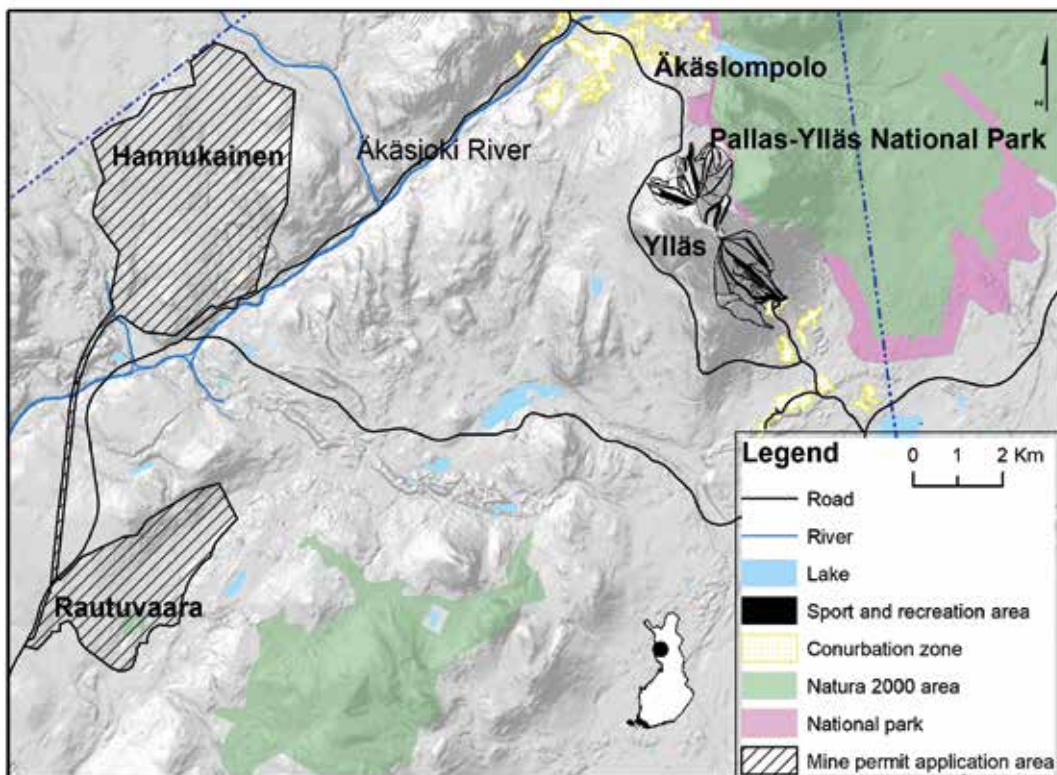
Ilmiö

Käsitteenä NIMLA on juontunut *'not in my backyard'* (NIMBY) -ilmiöstä. NIMLA poik-

keaa NIMBY:stä kuitenkin siinä, että hankkeen vastustajat eivät ole paikallisia asukkaita, vaan alueella tilapäisesti oleskelevia. Brown ym. (2017) tunnisti matkailuun ja mökkeilyyn liittyvän Hannukaisen kaivoskiistan poikkeavan NIMBY:stä ja kutsui tätä ”erityis-NIMBY:ksi”. Eerola (2015) oli kuitenkin jo luonut ilmiölle oman terminsä (NIMLA), josta Brown ym. (2017) eivät olleet tietoisia.

Jotakin hanketta vastustavat mökkeilijät, matkailijat ja matkailuyrittäjät eivät halua matkailukohteensa tai mökkipaikkakuntansa muuttuvan. Siksi he haluavatkin sanella, mitä elinkeinoja alueella saa harjoittaa, välittämättä paikallisista tarpeista, työpaikoista, verotuloista, ilmastonmuutoksesta sekä energian- ja raaka-aineiden saannista eli yleisestä edusta. Paikallisia ei konsultoida.

NIMLA:lle ovat tyypillisiä väitteet hankkeiden aiheuttamista negatiivisista sosiaalisista vaikutuksista matkailulle ja mökkeilylle. Mökkeilijöillä on NIMLA:ssa erityinen rooli. He ovat tyypillisesti keskiluokkaa ja ylempää keskiluokkaa, vanhempia, hyvin toimeentulevia ja korkeasti koulutettuja henkilöitä, jotka edustavat liberaaleja ammatteja (Myllymäki ym. 2025). Näin heitä edustavissa kaivoskriittisissä liikkeissä on eri alojen vasta-asiantuntijoita. Suurin osa mökkiläisistä on Uudelta maalta (Myllymäki ym. 2025), joka on Jartin ym. (2020) mukaan Suomen kaivosvastaisin maakunta. Mökkikulttuurin ja matkailun ansiosta maakunnan kaivosvastaisuus leviää matkailukohteisiin ja mökkipaikkakunnille. Mökkiläiset muodostavat näissä väliaikaisen eliitin, joka voi vaikuttaa mm. paikalliseen

Kuva 1. Hannukaisen kaivosalan ja Ylläksen matkailukohteet Kolarissa. Pohjakartat: Maanmittauslaitoksen aineistoa 09/2025, rinnevarjostus, vinovalovarjoste 8 m, kaivosrekisteri (Tukes)

Figure 1. The Hannukainen mining project and Ylläs tourist destination in Kolarissa. Background maps: Data of the National Land Survey of Finland 09/2025, hill shade, shaded relief 8 m, mining register (Tukes).

kaivoskeskusteluun. Taustansa vuoksi he ovat usein vaikutusvaltaisia. NIMLA murtautuu ulos perinteisestä ympäristöaktivismista.

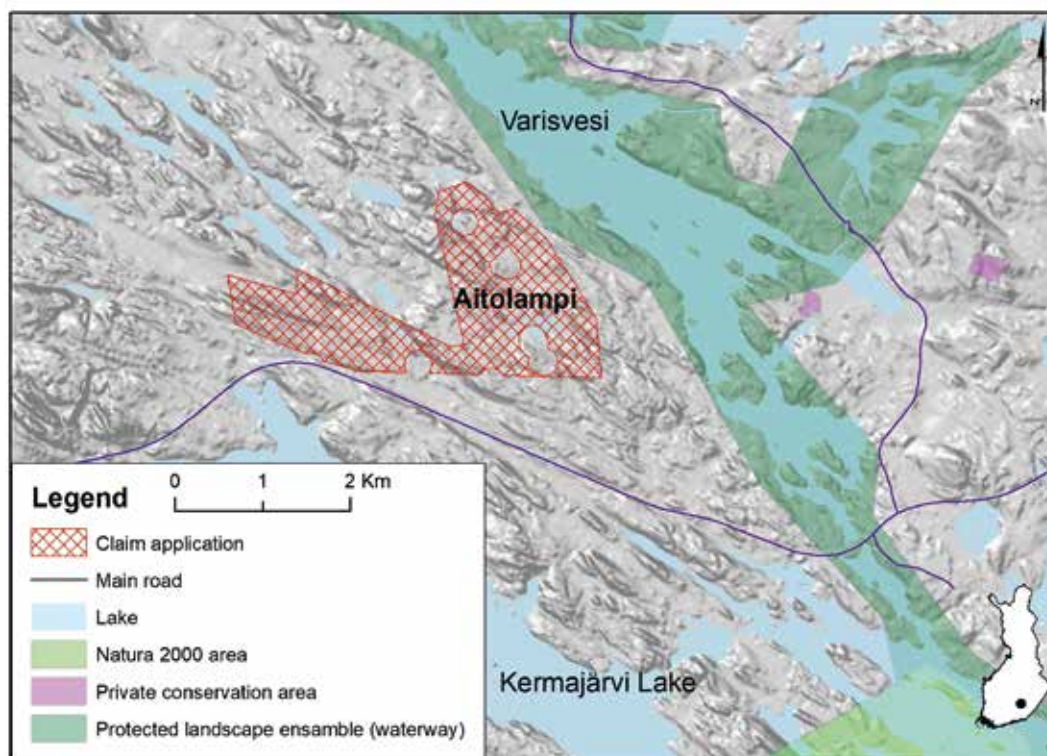
Esimerkkejä

Vanhimmat edelleen käynnissä olevat kaivostoimintaan liittyvät NIMLA-tapaukset ovat Hannukaisen (kuva 1) ja Juomasuon kaivos-hankkeet Kolarissa ja Kuusamossa (Eerola 2025). Eerola käsittelee Kuusamoa myös tässä numerossa sivuilla 170–175.

Suurin osa uusimmista NIMLA-tapauksista on tavattu Keski- ja Kaakkois-Suomen järviolueilla, ja ne liittyvät malminetsintään (Eerola 2022, 2024, 2025). Järviolueiden

kiistat alkoivat vuonna 2018, kun Ab Fenno-scandian Resources Oy (nyk. Grafintec Oy) etsi grafiittia Heinävedellä (Leino & Miettinen 2020, kuva 2). Tätä seurasivat muut tapaukset alueella vuonna 2020, kun yritykset hakivat varauksia akkumineraalien ja -metallien (grafiitti, koboltti, nikkeli) ja kullan etsintään (Eerola 2022). Tämä tapahtui koronapandemian aikaan, jolloin etätöitä mökeilläään tekevät ihmiset (Pitkänen ym. 2020) reagoivat lähistölle haettuihin varauksiin. Kiistoista syntyi monia kaivoskriittisiä liikkeitä, kuten Pro Heinävesi ja Saimaa ilman kaivoksia (Eerola 2024). Mononen (2020) kutsui tätä kaivoskeskustelun käänneeksi, jolloin kaivoksiin keskittynyt keskustelu kohdistui malminetsintään.

Eerolan (2025) mukaan Saimaa ilman

Kuva 2. Aitolammen grafiitinetsintähanke Heinävedellä, Saimaan järviolueella. Pohjakartat: Maanmittauslaitoksen aineistoa 09/2025, rinnevarjostus, vinovalovarjoste 8 m, kaivosrekisteri (Tukes).

Figure 2. The graphite exploration project of Aitolampi in Heinävesi, Saimaa Lake region. Background maps: Data of the National Land Survey of Finland 09/2025, hill shade, shaded relief 8 m, mining register source (Tukes).

kaivoksia -liikkeen synty on esimerkki kaosteoriasta, missä pieni tapahtuma voi johtaa kauaskantoisiin seurauksiin (perhosefekti, Lorenz 1993). Suomen malmitutkimus Oy haki varauksia Juvan, Sulkavan ja Puumalan alueille. Yksi näistä sijaitsi lähellä Saimaa ilman kaivoksia -liikkeen ulkomailla asuvan perustajan mökkiä, ja hän perusti Facebook-ryhmän, johon liittyi 30 000 jäsentä. Liike keräsi 50 000 allekirjoitusta vaatimukselleen rauhoittaa saamelaiden kotiseutu-, luonnonsuojelu- ja vesistöalueet malminetsinnältä ja kaivostoiminnalta (Mink 2022). Aloite eteni eduskuntaan, mutta ei tullut hyväksytyksi. Liike sai kuitenkin 18 Saimaan kuntaa vastustamaan kaivostoimintaa alueillaan (ks. Eerola 2024). Rajat Lapin kaivoksille -liikkeen kanssa se

järjestää Maamme rikkaudet -kaivoskriittisiä tapahtumia Koneen Säätiön rahoituksella. Pro Heinäveden vetoamus kaivoslain uudistamiseksi hyväksyttiin eduskunnassa, ja kaivoslaki uudistettiin vuonna 2023. Se antoi kunnille päätäntävällän kaivosten kaavoittamisessa.

Paikalliset liikkeet ovat verkottuneet kansallisesti muodostaen Suomen kaivoskriittisen liikkeen (Eerola 2024). Se on tehnyt yhteistyötä eurooppalaisten liikkeiden kanssa mm. valittamalla Euroopan unionin rahoittamista kaivostoimintaan ja sosiaaliseen toimilupaan liittyvistä tutkimushankkeista (MineWatch Portugal 2020; Salovaara 2021; Ecologistas en Acción 2023).

Tuoreimmat NIMLA-tapaukset ovat olleet Porvoossa, Kolilla, Pyhä-Luostolla ja Hei-

nolassa (Eerola 2025). Kolilla ja Pyhä-Luostolla malminetsintäyritykset hakivat varauksia kansallispuistojen ja matkailukeskusten läheisyyteen. Kun Hannukainen ja Juomasuo ovat olleet pitkäaikaisia kiistoja, tuoremmat tapaukset ovat olleet lyhytkestoisia. Malminetsintä ei välttämättä jatku ja alue hylätään, mutta tämä voi tapahtua myös vastarinnan vuoksi, kuten Päijänteellä Mawson Gold Oy:n ja Pallagen Oy:n tapauksissa (Eerola 2022).

Yhteenveto

NIMLA on mielenkiintoinen, suomalaisesta kaivoskeskustelusta noussut ilmiö. Se tuo paikallisiin kaivoskiistoihin ja hyväksyttävyyteen oman ja uuden alueellisen ulottuvuutensa. Se haastaa kaivostoiminnan paikallisen hyväksynnän laajemmaksi ilmiöksi ja korostaa matkailijoiden, matkailuyrittäjien ja mökkeilijöiden merkitystä tärkeänä kaivosteollisuuden sidosryhmänä, joka yritysten on hyvä ottaa huomioon. Matkailukohteet ja mökki-alueet ovat sensitiivisiä konteksteja, jotka on puolestaan hyvä huomioida malminetsinnän kohdevalinnassa.

Vaikka NIMLA on tunnistettu ja nimetty Suomessa, samanlaisia ristiriitoja on myös muualla (esim. Fjellborg ym. 2022). NIMLA saattaaakin olla yleismaailmallinen ilmiö, jota pitää tutkia muuallakin.

FL TONI EEROLA

Mineraalitiedon ennakointi ja hallinta
Mineraalitalouden ratkaisut
Geologian tutkimuskeskus
(toni.eerola@gtk.fi)

Summary

Not in my leisure area! Mining and mineral exploration disputes related to tourism and second homes in Finland

The Finnish mining and mineral exploration disputes (MMEDs) are related to project location associated with tourism destinations, protected areas, indigenous Sámi homeland, reindeer herding, lake areas with second homes (cottages), and uranium. Issues may overlap and several MMEDs are associated with tourism and cottages. They are called the '*not in my leisure area*' (NIMLA) phenomenon. NIMLA is characterized by allegations presented by tourists, tourist entrepreneurs, and cottage owners, of the negative social and economic impact on tourism and real estate values caused by any project. The oldest mining-related NIMLA cases are the Hannukainen and Juomasuo mine projects in northern Finland. However, most of the NIMLA cases have appeared in the lake region of southeastern Finland. The disputes in this area started in 2018, when a mining company was exploring for graphite in the Heinävesi area. This was followed by other cases in 2020, when companies applied for exploration permits across the lake region due to battery minerals boom. Several mining-skeptical groups emerged. The most recent NIMLA cases have been in Koli, Pyhä-Luosto and Heinola. While the disputes over Hannukainen and Juomasuo are long-standing, the most recent ones have been ephemeral. Permits can be abandoned because of resistance.

NIMLA brings a new regional dimension of attachment to a place for local MMEDs and a challenge for social license to operate in Finland.

Lähdeluettelo

- Brown, G., Kangas, K., Juutinen, A. & Tolvanen, A., 2017. Identifying environmental and natural resource management conflict potential using participatory mapping. *Society and Natural Resources* 30, 1458–1475. <https://doi.org/10.1080/08941920.2017.1347977>
- Ecologistas en Acción, 2023. Ecologistas en Acción and 130 organizations manifest their rejection of the European Critical Raw Materials Act (in Spanish, with an open letter in English). <https://www.ecologistasenaccion.org/303518/ecologistas-en-accion-y-130-organizaciones-mas-manifiestan-su-rechazo-a-la-ley-europea-de-materias-primas-criticas/> [5.12.2023]
- Eerola, T., 2015. Kansalaisaktivismin kehitys ja sen vaikutukset kaivosyritysten toimintaan Suomessa. Teoksessa: Kivinen M. & Aumo, R., (toim.), Kaivostoiminta ja malminetsintä Suomessa: teollisen arvoketjun tukijalasta osaksi globaalia verkostoyhteiskuntaa. Geological Survey of Finland, Report of Investigation 221, 39–52.
- Eerola, T., 2022. Corporate conduct, commodity, and place. Ongoing mining and mineral exploration disputes in Finland and their implications for the social license to operate. *Resources Policy* 76, 102568. <https://doi.org/10.1016/j.resourpol.2022.102568>
- Eerola, T., 2024. The origin, evolution, and impacts of the mining-sceptical movement in Finland. *Extractive Industries and Society* 19, 101486. <https://doi.org/10.1016/j.exis.2024.101486>
- Eerola, T., 2025. Not in my leisure area! Trans-local resistance to mining and mineral exploration in Finland related to tourism and second homes. *Mineral Economics* (tarkastuksessa).
- Fjellborg, D., Beland Lindahl, K. & Zachrisson, A., 2022. What to do when the mining company comes to town? Mapping actions of anti-extraction movements in Sweden, 2009–2019. *Resources Policy* 75, 102514. <https://doi.org/10.1016/j.resourpol.2021.102514>
- Jartti, T., Litmanen, T., Lacey, J. & Moffat, K., 2020. National level paths to the mining industry's social licence to operate (SLO) in Northern Europe: the case of Finland. *Extractive Industries and Society* 7, 97–109. <https://doi.org/10.1016/j.exis.2020.01.006>
- Leino, J. & Miettinen, E., 2020. Malminetsintä, hyväksyttävyyden ja osallistumismahdollisuudet – Heinäveden malminetsintäkonfliktitapaus. *Ympäristöoikeuden vuosikirja XIII*, 265–367.
- Lorenz, E., 1993. *The Essence of Chaos*. University of Washington Press, Seattle, 227 s.
- Lyytimäki, J. & Peltonen, L., 2016. Mining through controversies: Public perceptions and the legitimacy of a planned gold mine near a touristic destination. *Land Use Policy* 54, 479–486. <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2016.03.004>
- MineWatch Portugal, 2020. Joint civic statement on the European Horizon 2020 project MIREU, 24.8.2020.
- Mink, M., 2022. Kaivostoiminnalle RAJAT. Asian käsittelytiedot KAA 1/2022 vp. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/KAA_1+2022.aspx [23.8.2025].
- Mononen, T., 2020. Kaivoskeskustelun käänne. *Ilmiö*, 3.2.2020. <https://ilmiomedia.fi/artikkelit/kaivoskeskustelun-kaanne/> [9.7. 2025]
- Myllymäki, T., Turja, T. & Mohammed, N., 2025. Mökkibarometri 2025. Maa- ja metsätalousministeriö, Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 2025:15, 75 s.
- Pitkänen, K., Hannonen, O., Toso, S., Gallent, N., Hamiduddin, I., ym., 2020. Second homes during corona – safe of unsafe haven and for whom? Reflections from researchers around the world. *Finnish Journal of Tourism Research* 16, 20–39. <https://doi.org/10.33351/mt.97559>
- Salovaara, O., 2021. Myrskyn keskellä – Kaivoksia tarjotaan vastaukseksi ilmastokriisiin. Suomen valtion GTK johti kaivosten hyväksyttävyyttä edistäviä EU-hankkeita – ja suututti kymmenet eurooppalaiset kansalaisjärjestöt. *Suomen kuva-lehti* 25.11.2021.
- Similä, J. & Jokinen, M., 2018. Governing conflicts between mining and tourism in the Arctic. *Arctic Review on Law and Policy* 9, 148–173. <https://doi.org/10.23865/arctic.v9.1068>